

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 6/2019, referent a l'Institut Català de la Salut

Antecedents

1. En data 10/08/2018, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava una denúncia contra l'Institut Català de la Salut (en endavant, ICS), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre Protecció de dades de caràcter personal. En concret, la persona denunciant exposava que, a través de l'accés a la carpeta "*La meva Salut*", havia constatat fins a quatre accessos a la seva història clínica des d'un determinat centre d'atenció primària (en endavant, CAP), en quatre dates que assenyalava (31/01/2018, 05/02/2018, 20/02/2018 i 17/05/2018), que considerava injustificats. La persona denunciant inferia que aquests accessos els l'hauria efectuat un determinat professional mèdic al qui identificava amb el seu nom i cognoms. En aquest sentit, manifestava que des del desembre de l'any 2017 aquest professional no el visitava, atès que va demanar el traspàs del seu expedient (des del Gabinet d'Assistència Mèdica i Prevenció de Riscos Laborals de la Direcció General de la Policia del Departament d'Interior –en endavant, GAM–), al seu metge de família.

La persona denunciant aportava diversa documentació relativa als fets denunciats.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 242/2018), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, la identificació de la persona o persones que en poguessin ser responsables i les circumstàncies rellevants que hi concorrien.

3. En aquesta fase d'informació, en data 18/09/2018 es va requerir l'entitat denunciada perquè concretés quines persones usuàries havien accedit a la història clínica de la persona denunciant, en les dates objecte de denúncia; així com per tal que acredités si aquests accessos estaven justificats en l'exercici de les funcions de la persona usuària que hi hagués accedit.

4. En data 28/09/2018, l'ICS va respondre el requeriment esmentat a través d'un escrit en què exposava, entre d'altres, el següent:

– Que el professional mèdic al qual es refereix la persona denunciant és facultatiu especialista en medicina i presta els seus serveis adscrit a una determinada comissaria del Cos de Mossos d'Esquadra–Policia de la Generalitat, en virtut d'un encàrrec de gestió entre el Departament d'Interior i l'ICS (Resolució INT/2500/2016, de 27 d'octubre).

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

- Que no és certa l'afirmació de la persona denunciant respecte a que el professional mèdic esmentat no el visita des del desembre de 2017, atès que el procés d'Incapacitat temporal (en endavant, IT) de la persona denunciant el porta el seu metge de família des del 09/02/2018 i amb anterioritat, l'havia visitat i lliurat els comunicats de confirmació d'un procés d'IT el professional mèdic identificat en la denúncia.
- Que el dia 31/01/2018, aquell professional mèdic va accedir a l'apartat de l'ECAP corresponent al seguiment de la IT de la persona denunciant, segons consta en la traçabilitat de la seva història clínica. Segons relata el propi professional mèdic, en aquesta data es va rebre, via valisa interna de l'ICS, una àmplia petició del pacient en què demanava còpia de tota la seva documentació mèdica que obrés en poder del GAM. Aquesta informació va ser lliurada a la persona denunciant per mitjà d'escrit de data 06/02/2018. Els registres d'accés a la història clínica de la persona denunciant [de dates 31/01/2018 i 05/02/2018), es corresponen a la tasca de recollida de documentació necessària per respondre a la petició de la persona denunciant.
- Que en data 20/02/2018 no s'ha pogut constatar cap accés a la història clínica de la persona denunciant.
- Que pel que fa a l'accés a la història clínica per part del dit professional mèdic el 17/05/2018, segons manifesta aquest doctor, correspon a la necessitat de donar resposta a la denúncia que va presentar el pacient davant l'Autoritat, en data 22/03/2018.

L'entitat denunciada adjuntava a l'escrit documentació diversa.

5. En data 04/10/2018 la persona denunciant va presentar un nou escrit pel qual indicava que el professional mèdic identificat en el seu escrit de denúncia, l'havia atès entre l'01/06/2017 fins al desembre de 2017. La persona denunciant remarcava que des del trasllat del seu expedient, aquell doctor havia estat accedint a la seva història clínica.

6. En aquesta fase d'informació, en data 21/11/2018 es va tornar a requerir l'entitat denunciada perquè justificués, entre d'altres, l'accés a la història clínica de la persona denunciant que va tenir lloc el 17/05/2018, atès que en relació a la denúncia que va formular la persona denunciant en data 22/03/2018 davant d'aquesta Autoritat contra la Direcció General de la Policia del Departament d'Interior (en endavant, DGP) i l'ICS (IP 93/2018 i 94/2018), fins el 20/06/2018 (DGP) i el 18/09/2018 (ICS), per part d'aquesta Autoritat no es va requerir cap informació sobre els fets denunciats, ni tampoc es va efectuar cap actuació que impliqués revelar l'existència d'aquella denúncia.

7. En data 27/12/2018, l'ICS va respondre el requeriment esmentat a través d'escrit en què exposava, entre d'altres, el següent:

- Que segons aquell doctor, aquest accés es tractava d'unes actuacions habituals que aquest professional mèdic realitza periòdicament al GAM amb tots els malalts que han comportat una baixa amb durada superior a l'any. Aquests casos s'intenten valorar uns dies abans que es compleixi l'any en situació d'incapacitat, per tal de preparar la seva compareixença en l'Institut Català d'Avaluacions Mèdiques (en endavant, ICAM).

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

- Que la baixa de la persona denunciant va ser generada pel dit doctor el dia 31/05/2017 i, per tant, és un cas que estava a punt de fer l'any de la seva situació d'incapacitat.
- Que tot i que el seguiment de la baixa ja es duia a terme per un altre professional (des del mes de febrer), en primera instància, i fins consultar la seva història, el professional mèdic no podia tenir constància.
- Que en el GAM, aquest seguiment de les IT llargues les fa personalment el propi doctor perquè no hi ha cap administratiu.
- Que l'accés registrat el dia 15/05/2018 [s'infereix que aquesta data és errònia i que l'ICS es refereix a l'accés efectuat el 17/05/2018] és exclusivament als comunicats de baixa del pacient.
- Que s'ha constatat amb els serveis informàtics que en el cas dels pacients del professional mèdic controvertit, atès que no estan assignats a un territori concret ja que els policies potser que visquin a poblacions diferents, no és possible determinar si el pacient està sent visitat per un altre metge. Aquesta és una millora que es va introduir el mes de juliol de 2018 en el sistema e-cap.

8. En data 06/03/2019, la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra l'ICS per una presumpta infracció greu prevista a l'article 44.3.h) en relació amb l'article 9 LOPD. Així mateix, va nomenar persona instructora de l'expedient el senyor (...), funcionari de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

9. Aquest acord d'iniciació es va notificar a l'entitat imputada en data 12/03/2019.

10. L'acord d'iniciació explicitava els motius pels quals no es va efectuar cap imputació respecte d'altres fets denunciats. En particular, respecte a uns accessos concrets a la història clínica de la persona denunciant, atès que aquests es van considerar que estaven justificats.

11. El termini s'ha superat amb escreix i no s'han presentat al·legacions.

Fets provats

Del conjunt de les actuacions practicades en aquest procediment, es consideren acreditats els fets que es detallen a continuació.

En data 17/05/2018 un determinat professional mèdic de l'ICS va accedir a la història clínica de la persona denunciant, per valorar la situació de la persona denunciant (que havia estat el seu pacient) uns dies abans que es complís l'any en situació d'incapacitat, amb la finalitat de preparar la seva compareixença a l'ICAM.

No obstant això, aquest professional mèdic havia deixat d'atendre la persona denunciant des del 09/02/2018, segons ha indicat el propi ICS.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

En el cas dels pacients del GAM (agents de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra), el sistema d'informació de l'ICS (e-cap) no permetia determinar si la persona pacient era atesa per un altre professional mèdic de l'ICS, ja que aquests no estaven assignats a un territori concret. Atès l'anterior, fins que no s'accedia a la història clínica de la persona pacient, no es tenia constància d'aquest fet.

Aquesta incidència està solucionada des del mes de juliol de 2018, segons ha indicat l'ICS.

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), i l'article 15 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. D'acord amb l'article 64.2.f) de l'LPAC i de conformitat amb el que s'indica a l'acord d'iniciació d'aquest procediment, escau dictar aquesta resolució sense una proposta de resolució prèvia, atès que l'entitat imputada no ha formulat al·legacions a l'acord d'iniciació.
3. En relació amb els fets descrits a l'apartat de fets provats, relatius a la seguretat de les dades, cal acudir a l'article 9 de la LOPD, el qual preveu el següent:

"1. El responsable del fitxer i, si s'escau, l'encarregat del tractament han d'adoptar les mesures de caràcter tècnic i organitzatiu necessàries que garanteixin la seguretat de les dades de caràcter personal i n'evitin l'alteració, la pèrdua, el tractament o l'accés no autoritzat, tenint en compte l'estat de la tecnologia, la naturalesa de les dades emmagatzemades i els riscos a què estan exposats, tant si provenen de l'acció humana o del medi físic o natural.

2. No s'han de registrar dades de caràcter personal en fitxers que no compleixin les condicions que es determinin per via reglamentària en relació amb la seva integritat i seguretat i a les dels centres de tractament, locals, equips, sistemes i programes.

3. S'han d'establir per reglament els requisits i les condicions que han de complir els fitxers i les persones que intervinguin en el tractament de les dades a què es refereix l'article 7 d'aquesta Llei "

Aquest desenvolupament reglamentari pel que fa a les mesures de seguretat a adoptar, s'ha dut a terme mitjançant el Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD (en endavant, RLOPD), i en concret amb el seu Títol VIII. Doncs bé, respecte les conductes descrites a l'apartat de fets que

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

motiva la incoació del procediment, s'infereix que l'entitat imputada va vulnerar la mesura de seguretat prevista a l'article 91 de l'RLOPD, precepte que regula el control d'accés en els següents termes:

"1. Els usuaris han de tenir accés només als recursos que necessitin per a l'exercici de les seves funcions."

Durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat degudament la situació descrita a l'apartat de fets imputats, en virtut de la qual professionals de l'ICS podien accedir a la història clínica de pacients als que no corresponia atendre, la qual cosa es considera que és constitutiva de la infracció greu prevista a l'article 44.3.h) de l'LOPD, que tipifica com a tal:

"h) Mantenir els fitxers, locals, programes o equips que continguin dades de caràcter personal sense les degudes condicions de seguretat que es determinin per via reglamentària."

En el present cas, es considera que la configuració de l'e-cap abans del juliol de 2018, permetia que el professional mèdic del GAM pogués accedir, sense ser necessari per a l'exercici de les seves funcions, a la història clínica de pacients (agents de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra) que ja no atenia, tot i que no tenia constància d'aquest fet fins que es consultava la història clínica.

D'altra banda, l'article 26 de la Llei 40/2015, de l'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic preveu l'aplicació de les disposicions sancionadores vigents en el moment de produir-se els fets, llevat que la modificació posterior d'aquestes disposicions afavoreixin al presumpte infractor. És per això que, en aquest acte s'ha tingut en compte també l'eventual aplicació al cas present del previst al Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27/4, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (RGPD), que va esdevenir aplicable plenament a amb posterioritat als fets que aquí es declaren com a constitutius d'infracció. I a resultes d'aquesta anàlisi es conclou que l'eventual aplicació de l'RGPD no alteraria la qualificació jurídica que aquí es fa, i en concret no afavoriria al responsable de la infracció.

4. L'article 21 de la Llei 32/2010, en consonància amb l'article 46 de l'LOPD, preveu que quan les infraccions les comet una administració pública la resolució que declara la comissió d'una infracció ha d'establir les mesures que escau adoptar perquè cessin o se'n corregeixin els efectes. En el present cas, però, no escau requerir cap mesura correctora a l'ICS atès que, tal com s'ha indicat en l'apartat de fets provats, la incidència causant de la situació irregular objecte del present procediment sancionador es va solucionar el mes de juliol de 2018.

Resolució

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Per tot això, resolc:

1. Declarar que l'Institut Català de la Salut ha comès una infracció greu prevista a l'article 44.3.h) en relació amb l'article 9, ambdós de l'LOPD.

No cal requerir mesures correctores per corregir els efectes de la infracció, de conformitat amb el que s'ha exposat al fonament de dret 4t.

2. Notificar aquesta resolució a l'ICS.

3. Comunicar aquesta resolució al Síndic de Greuges i traslladar-l'hi literalment, segons el que especifica l'acord tercer del Conveni de col·laboració entre el Síndic de Greuges de Catalunya i l'Agència Catalana de Protecció de Dades, de data 23 de juny de 2006.

4. Ordenar que es publiqui aquesta resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat imputada pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de l'LPAC. També pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,